

PSYCHIATRIE EN CULTURELE ANTHROPOLOGIE

door

A. H. ESSER

De in de titel genoemde gebieden van wetenschap krijgen de laatste decennia steeds meer contactpunten. Met Freud is de bevruchtende invloed van gegevens uit niet-westerse culturen op de psychiatrie min of meer aangevangen, maar een methodologische bezinning dateert pas van de dertiger jaren (16, 24 B).

Als ik nu enkele voor de psychiatrie belangrijke punten met U wil bespreken, dan is dat niet omdat ik reeds gezaghebbend inzicht in de interrelatie van de psychiatrie en de culturele anthropologie heb verworven. Ook niet om dergelijke inzichten hier voor U weer te geven. Veeleer zou ik in ons tijdschrift belangstelling willen wekken voor dit vraagstuk en de inhaerente moeilijkheden. Gaarne nodig ik U uit om met mij mee te denken en opdat wij niet verzinken in een dagelijks toenemend aantal gegevens en beschouwingen, doe ik een keuze uit het m.i. relevante materiaal en deel daartoe de bespreking in de volgende punten in:

1. De culturele anthropologie en haar werkmethoden.
2. De grondgedachte van de culturele anthropologie.
3. Twee verouderde psychologische hypothesen.
4. Culturele anthropologie en psychiatrie in interactie.

De culturele anthropologie en haar werkmethoden

De term culturele anthropologie is pas goed ingeburgerd na de tweede wereldoorlog. Als wetenschap is zij typisch westers, zij wortelt in verschillende vakwetenschappen:

1. Biologie, met als onderwerp het genus mens. Het strikt somatische aspect van de mens wordt bestudeerd in de fysische of medische anthropologie.
2. Ethnologie, veelal beperkt tot culturen die minder ingewikkeld lijken dan de westerse.
3. Psychologie, sociale psychologie en sociologie. Uiteraard kunnen deze wetenschappen niet strikt gescheiden worden gezien. Met Klineberg kunnen we spreken van een continuüm van psychische